

**Feestrede op den H. Lambertus, bisschop van Maastricht en
martelaar, patroon van het bisdom Luik : gehouden in de
kathedrale kerk aldaar op het 12de eeuwfeest van dien Heilige
den 8 September 1896**

<https://hdl.handle.net/1874/237186>

mm14099

Wet 76-165

FEESTREDE

OP DEN

◀ **H. LAMBERTUS,** ▶

BISSCHOP VAN MAASTRICHT EN MARTELAAR,

PATROON VAN HET BISDOOM LUIK,

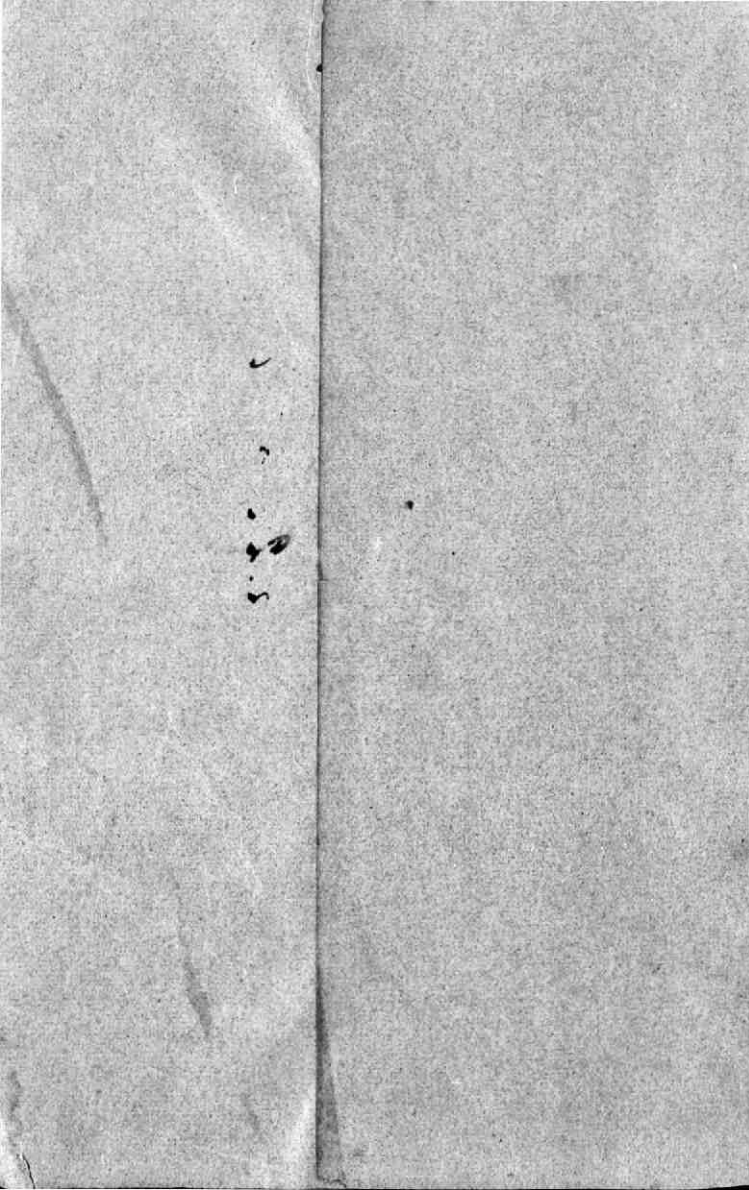
DOOR

M. WILLEMSSEN,

Pastoor van St. Odilienberg.

ROERMOND.
STOOMDRUK M. WATERREUS.

VAK 76 No. 165.

Feestrede

OP DEN

H. LAMBERTUS,

Bisschop van Maastricht en Martelaar,

Patroon van het Bisdom Luik,

GEHOUDEN

— in de Kathedrale Kerk aldaar, —

OP HET 12DE EEUWFEST VAN DIEN HEILIGE,

den 8 September 1896,

DOOR

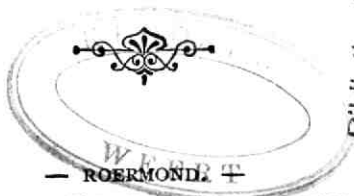
M. Willemsen,

PASTOOR VAN ST. ODILIËNBERG.

DEN VROMEN PELGRIMS DER DEKENATEN MAASTRICHT

EN TONGEREN TER HERINNERING.

STOOMDRUK M. WATERREUS.

Bibliotheek
MINDERBROEDERS
WEERT.

1096

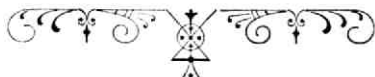
OP HOOGSTVEREEREND VERLANGEN VERSCHIJNT
DEZE FEESTREDE IN DRUK.

✂ IMPRIMATUR. ✂

Ruraemundae 2 Octobris 1896.

DR. P. MANNENS,
LIBRORUM CENSOR.

Iste vita decessit, non solum juvenibus, sed et universae genti memoriam mortis suae ad exemplum virtutis et fortitudinis derelinquens. 2 Macc. VI, 31.

Deze is uit het leven gescheiden, niet alleen aan de jongelingen, maar ook aan geheel het volk het aandenken zijns doods tot een voorbeeld van deugd en van moed achterlatend.

*Doorluchtige Hoogwaardigheden, *)*
Hoogerwaarde Heeren,
Feestvierende Pelgrims!

Wanneer de H. Geest ons de vergankelijkheid, de nietigheid van alle wereldsche glorie duidelijk wil voor oogen stellen, dan gebruikt Hij bij den profeet David een treffend beeld: „Ik zag, zoo spreekt de profeet (Ps. 36, 35), ik zag den goddelooze hoog verheven en opgestegen als de ceders van den Libanon; ik ging voorbij, en zie, hij was niet meer; ik zocht naar hem, en zijne plaats werd niet meer gevonden.” De geschiedenis der eeuwen bevestigt de waarheid dezer godspraak. „Er zijn mannen geweest, zegt de Ecclesiasticus (XLIV, 1—15), mannen, tijdens hun leven groot in de oogen der wereld, doch hun aandenken is geheel verloren, *sunt quorum non est memoria*; zij zijn voorbijgegaan, alsof zij nooit hadden bestaan, *perierunt quasi qui non fuerint*.” En waarom? Omdat hun roem niet op de ware deugd was gevestigd.

*) Mgr. VICTOR JOSEPH DOUTRELOUX, Bisschop van Luik, en Mgr. FRANCISCUS ANT. HUB. BOERMANS, Bisschop van Roermond.

Geheel anders is het met de zalige vrienden van God, met hen die groot en rijk waren in geloof en deugd, *homines magni virtute*: de werken hunner vroomheid blijven voortbestaan, *cum semine eorum permanent bona*; in hen toont God voortdurend Zijne macht en Zijne heerlijkheid, *multam gloriam fecit Dominus magnificentia sua a saeculo*; en terwijl Hij hen zelve loont in de eeuwige vreugde, leeft ook op aarde hun naam voort van geslacht tot geslacht, *nomen eorum vivit in generationem et generationem*; niet alleen rusten hunne beenderen in vrede, maar de volken prijzen hunne wijsheid, en hun lof wordt verkondigd in de vergadering der geloovigen, *laudem eorum nuntiet ecclesia*.

Ook Gij, mijne Broeders, tot wie ik heden het voorrecht heb te spreken, Gij, beminde pelgrims van Tongeren, de oudste Mariastad aan deze zijde der Alpen, de eerste bisschopsstad van de oude Nederlanden; en Gij, beminde pelgrims van Maastricht, stadgenooten van den grooten Lambertus, wier voorvaderen hun beminden Herder eene zoo teedere, zoo vurige liefde toedroegen; Gij allen levert thans een nieuw, een schitterend bewijs voor deze waarheid, nu Gij, in zoo groote menigte en met zoo stichtende godsvrucht, dit uitverkoren heiligdom, de luisterrijke ruststede van den H. Lambertus, komt bezoeken en hem de hulde uwer kinderlijke vereering en liefde brengen.

Weinig, zeer weinig is ons bekend uit die eeuw, waarin Lambertus hier den goeden strijd ten einde streed en met de kroon der Martelaren gekroond werd. Eene duisternis, als die van Egypte, bedekt de geschiedenis dezer streken in die dagen; de eene koning na den

anderen verdwijnt van den troon van Austrasië, en wie kent hunne namen? wie prijst hunne daden? *nati sunt quasi non nati, et filii ipsorum cum ipsis*; zij zijn met hun nageslacht in vergetelheid begraven, ja het is alsof zij nooit geboren waren. Doch, te midden van dien nacht der barbaarschheid, waarin de wellustige beschaving van het Romeinsche Rijk was ten onder gegaan, schittert Lambertus als eene der heerlijkste sterren aan het uitspansel der Kerk. Zijn aandenken blijft in zegening, zijn roem vergaat niet, *gloria eorum non derelinquetur*, en, na twaalf eeuwen, mogen wij het gelukkige Luik nog toezingen: *Laetare et lauda Deum, Legia!* o Luik! verheug u en dank God, *de Patroni tui Lamberti praesentia*, omdat uw beschermer Lambertus, door zijne zalige overblijfselen, nog altijd in uw midden is; want de Heer, die machtig is, heeft, in weerwil van alle stormen der tijden, die gebeenten, thans met onovertroffen luister omgeven, bewaard als een onderpand van hemelsche bescherming. Ja, evenals de H. Schrift (Hebr. XI, 4) getuigt van Abel, den Rechtvaardige, „*defunctus adhuc loquitur*, ofschoon gestorven spreekt hij nog”, zoo gaat er ook, uit Lambertus' verheerlijkte ruststede, eene stem op, welke in ons hart doordringt, eene stem, welke wij allen verstaan, omdat het geloof van Lambertus nog altijd ons geloof is. En wat zegt die stem ons? Zij roept ons allen toe: „*Imitatores mei estote sicut et ego Christi*, weest gij mijne navolgers, gelijk ik een navolger van Christus geweest ben (I Cor. XI, 1).” Waarin dan moeten wij den H. Lambertus navolgen? Uit het aan deugden zoo rijke leven van onzen Bisschop wil ik U, M. B., drie voor-

beelden voor oogen stellen, welke mij tevens de gelegenheid bieden U dat leven in het kort te schetsen. De H. Lambertus geeft ons in de jaren zijner jeugd een voorbeeld van buitengewone vroomheid, in zijne mannelijke jaren een voorbeeld van wonderbaar geduld te midden der zwaarste beproevingen, en nog in zijn ouderdom een voorbeeld van heldhaftigen moed in het vervullen zijner plichten. Deze drie voorbeelden, M. B., zullen het voorwerp van uwe vrome aandacht zijn.

H. Lambertus! ziehier degenen, die er roem op dragen, door het geloof uwe kinderen te zijn. Zij hebben dat geloof tegen de verleiding en het bedrog der wereld, tegen de list en het geweld der ketterij trouw bewaard: verwerf ook voor hen, o roemrijke Martelaar, een sprankje van dat vuur der goddelijke liefde, dat in uw hart brandde, toen Gij te Stavelo in den kouden winternacht de sneeuw niet gevoeldet, die U bedekte, en Gij in vurige zuchten uw hart tot God verhieft, opdat wij, op uw voetspoor Christus volgende, eens uwe medeburgers worden in het rijk der hemelen.

Ave Maria.

I. In de dagen van den H. Joannes, 16^{den} Bisschop van Maastricht, om zijne buitengewone zachtmoedigheid *het Lam* bijgenaamd, leefden in die stad twee echtgenooten, door afkomst en rijkdom hoog in aanzien bij de wereld, doch veel eerbiedwaardiger om het kind dat de hemel hun schonk, een kind door God geroepen om een uitstekende Bisschop in zijne Kerk en een roemrijke bloedgetuige voor J. C. te worden. De graaf Aper en zijne echtgenoot Herisplindis, zoo heetten de ouders van

Lambertus, verhoogden den glans hunner adellijke afkomst door een levendig geloof en eene buitengewone godsvrucht, en werden zeker daarom waardig bevonden, om een zoo uitverkoren kind als Lambertus aan de Kerk te schenken. Het woord des Heeren indachtig : *Sinite parvulos.... ad Me venire* (Matth. XIX, 14) „laat de kleinen tot Mij komen", was hunne eerste zorg, hun kind voor den hemel op te voeden, en van hem alles verwijderd te houden, wat hem van God kon aftrekken; niets was er in het ouderlijke huis, dat ook maar in het minst zijne onschuldige oogen ontstichten of in zijne engelreine ziel een slechten indruk kon achterlaten. Nauwelijks was de kleine Lambertus voor de eerste onderrichtingen vatbaar, of Aper en Herisplindis leerden hem God kennen en J. C. dien Hij gezonden heeft, wel wetend dat voor de opvoeding en het ware geluk der kinderen geen andere grondslag mag gelegd worden. Zij prenten in zijn onschuldig hart met de vreeze des Heeren, welke het beginsel der wijsheid is, de dankbaarheid voor Gods aanhoudende weldaden. De zonde leerden zij hem verafschuwen als de grootste ramp, de deugd liefhebben, als de bron van het ware geluk, als hebbende de beloften voor het leven, dat thans is, en voor het toekomende. De kleine Lambertus beantwoordde ten volle aan de ouderlijke zorgen: hij beminde God uit geheel zijn hart, en na God had hij de teederste liefde voor zijne ouders. Oh hoe heerlijk zal die levensdag worden, welke door een zoo schoonen dageraad wordt voorafgegaan! Zoo was dan ook de reinste *vreugde* de eerste vrucht, welke de brave Lambertus, volgens de belofte der H. Schrift, zijne ouders deed smaken: *exultat gaudio pater just;*

qui sapientem genuit, laetabitur in eo (Prov. 23, 24). „De vader van een rechtvaardige juicht van vreugde, en wie een wijze het leven heeft geschonken, zal zich in hem verheugen.”

Weldra brak de tijd aan, waarop Lambertus in de wetenschappen moest worden onderwezen: het gewicht van de keuze eens leermeesters kon aan het zorgvuldige oog van Lambertus' ouders niet ontsnappen. Te recht vreesden zij, dat zijn kinderlijke eenvoud, dat zijne engelachtige onschuld niet lang ongeschonden zouden blijven onder den invloed van een ongodsdienstigen meester; zij vertrouwden hem dus toe aan een eerbiedwaardigen en geleerden priester der kerk van Maastricht, den H. Landoaldus, die door den H. Paus Martinus aan onzen Bisschop, den H. Amandus, tot medehelper gegeven was. Het was in de dagen, toen de folteringen, dien heiligen Paus aangedaan, de geheele Christenheid met ontsteltenis en droefheid vervulden. Landoaldus die het landgoed Wintershoven, hem door graaf Aper geschonken, bewoonde, onderwees zijnen leerling in de wetenschappen, en verhaalde hem van het lijden, dat de Stedehouder van J. C. te verduren had. O! hoe moest het hart van dat uitverkoren kind, wiens heiligheid God toen reeds door wonderen kenbaar maakte, van bewondering en liefde ontvlammen, wanneer Landoaldus hem die deugden voorhield, welke hij zelf te Rome in den H. Paus had bewonderd, of hem dien ongebroken moed schilderde, waarmede de Paus-Martelaar den schat des geloofs verdedigde. Van toen af ontstond in het hart van den jongeling, met dien onverzetbaren heldenmoed, welke hem tot een Martelaar zal vormen, voor den H. Petrus

en zijne Opvolgers die diepe vereering, die innige liefde, welke gedurende 18 eeuwen het kenmerk was en is van zijne voorgangers en opvolgers. Na door den H. Landoaldus in de goddelijke en de menschelijke wetenschappen te zijn onderwezen, keerde Lambertus naar zijne geboortestad Maastricht terug, om onder de leiding van onzen Bisschop, den H. Theodardus, zijne studiën te voltooien; en toonde alras door zijne wijsheid, door zijne minzaamheid en vroomheid, welk een goed gebruik hij van de lessen en de voorbeelden van zoo heilige leermeesters gemaakt had. Al wie den heiligen jongeling zag, bewonderde hem en prees zijne ouders zalig om het bezit van zulk een schat; de H. Theodardus beminde hem als een vader en begroette in hem reeds zijn toekomstigen opvolger op den zetel des H. Servatius. En deze eer was de tweede vrucht, welke God van brave kinderen doet verwachten. *Qui docet filium suum, laudabitur in illo, et in medio domesticorum in illo gloriabitur* (Eccli. 30. 2). „Wie zijn zoon onderricht, zal om hem geprezen worden, en te midden zijner huisgenooten zal hij zich over hem verheugen.”

Intusschen waren voor Lambertus de jongelingsjaren aangebroken, die gevaarlijke jaren, waarin de ontwakende driften zoovele jongelingen van het pad der deugd afrekken en hen tot een voorwerp van droefheid voor hunne ouders maken. Doch Lambertus had van zijne eerste jaren af geleerd zijne zinnen niet te vleien; het viel hem dus ook niet moeilijk, met den bijstand van Gods genade, zijne driften te beteugelen. In zijn hart brandde een vuur, sterker dan het vuur der driften, het vuur der liefde Gods; dat vuur hield hij levendig

door zich voortdurend te oefenen in goede werken; door zijne voeten terug te houden van de paden dergenen, wier voetstappen naar het verderf gericht zijn; door geen menschelijk opzicht, maar alleen Dengene te vreezen, die ziel en lichaam in het eeuwig verderf kan storten: en zoo mocht hij de heerlijke kroon der zuiverheid onbesmet op zijn hoofd bewaren. O, hoe voelden zich zijne ouders gelukkig; hoe verheugden zij zich nu over de zorg aan zijne vrome opvoeding besteed; hoe dankten zij God, wijl hun zoon niet alleen door de menschen, maar door God zelven bemind was!

Christelijke jongelingen en jonge dochters, ziedaar uw voorbeeld! Volgt Lambertus na in zijne liefde tot God, in zijn haat van de zonde; volgt hem na in zijne liefde tot zijne ouders, in zijne liefde tot de Kerk van Christus, in zijne liefde tot de engelachtige deugd. Dan is ook uw levensweg, even als die van Lambertus, gelijk een schitterend licht, dat voortgaat en aangroeit tot den volmaakten dag uwer gelukzalige eeuwigheid. (Prov. IV, 18). „O! hoe schoon, zegt de H. Geest (Sap. IV, 1), is een kuisch geslacht: zijn aandenken is onsterfelijk, want het blijft in eere bij God en bij de menschen.” Hoe rampzalig, integendeel, is het lot van hen, die in de jeugdige jaren den weg des verderfs opgaan, *adolescens juxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab ea* (Prov. XXII, 6); ook op hun ouden dag zullen zij dien weg niet licht verlaten; *ossa ejus implebuntur vitiis adolescentiae ejus*, maar de zonden hunner jeugd zullen tot in hunne beenderen doordringen, *et cum eo in pulvere dormient*, en met hen rusten in het graf (Job. XX, 11), om tegen hen te getuigen op den grooten dag des Heeren.

Christelijke ouders! hoe groot zoude uw geluk zijn, indien uwe kinderen, even als Lambertus, aangroeiden niet alleen in jaren, maar ook in wijsheid en deugd, in bevalligheid voor God en de menschen. Zulke kinderen zijn de grootste zegen, die aan brave ouders kan ten deel vallen, en hun al het doorgestane leed doet vergeten; zulke kinderen verschaffen aan hunne ouders vreugde door hunne bereidwillige gehoorzaamheid, vreugde door hunne ongekunstelde liefde en dankbaarheid, vreugde door hunne oprechte deugd en de zuiverheid hunner zeden; zij geven hun troost en steun in hunne hooge jaren door trouwe, liefdevolle zorgen en oplettenheid, troost vooral, zaligen troost in de laatste levensuren, wijl zulke ouders uit het leven scheiden met de blijde verwachting, dat zij hunne kinderen voor den troon Gods voor eeuwig zullen terugzien. Wilt Gij dien troost, die vreugde genieten, volgt dan de ouders van Lambertus na, vergeet nooit het woord van den H. Geest: *Erudi filium tuum*, voedt uwe kinderen goed op, gewent hen vroegtijdig aan het juk des Heeren, *et dabit delicias animae tuae*, en zij zullen de wellust uwer ziel zijn (Prov. XXIX, 17).

II. Lambertus is ook voor ons allen een toonbeeld van lijdzaamheid, van geduld in de wederwaardigheden dezes levens.

Het is niet ten onrechte, M. B., dat deze aarde een dal van tranen genoemd wordt. Het pasgeboren kind, alsof het reeds het voorgevoel had van die tallooze droefheden, welke hem op zijne levensbaan wachten, schreit op den schoot zijner moeder, en ach! hoevele

tranen zal het nog moeten storten, alvorens, wellicht na eene lange reeks van treurige jaren, de laatste traan uit zijne stervende oogen wordt weggewischt. De eene zucht in armoede, en verdient, met al zijn zwoe- gen, nauwelijks het noodige brood voor zich en de zijnen; de andere, met goederen overladen, ligt jaren lang uitgestrekt op een bed van smarte; deze wordt ver- volgd door haat en laster; gene schijnt zijn leven slechts tot een hoogen ouderdom te rekken, om al zijne dierbaren ten grave te geleiden; en, wie is de mensch, die den dood niet zien zal? die, in dat beslissend uur, door geene tot dan ongeken- de angsten zal bestormd worden? Waar dan, M. B., zult gij troost zoeken in uwe droefheden? Op wien uwe hoop vestigen, wan- neer rampspoeden u terneer drukken? De wereldling stelt zijne hoop op wisselvallige rijkdommen, welke zijn hart nooit kunnen verzadigen; hij stelt zijn vertrouwen op menschen, die zelven troost noodig hebben en zijne smart niet kunnen wegnemen; hij zoekt zijn geluk in vermaken, die weldra een bitteren walg en een nooit verzadigd verlangen in zijn hart achterlaten, en zoo vergaat de hoop des zondaars, evenals de rook, welke door den wind verdreven wordt: *spes impii tanquam fumus, qui a vento diffusus est* (Sap. V. 15). Zoo is het niet met de hoop van den waren Christen; ook voor hem, wel is waar, is deze aarde een dal van tranen, maar hij weet ook, dat deze aarde niet zijn vaderland is. De Heer is zijn steun en zijn toevlucht, op Hem stelt hij zijn betrouwen, en in eeuwigheid zal hij niet beschaamd worden. (Ps. 17. 3). Is armoede zijn erfdeel — hij verwacht eeuwige rijkdommen, welke door geen

roest verteerd, door geen dieven geroofd kunnen worden. Is zijne ziel in duisternis, wordt hij benauwd om vroegere zonden — zijne hoop is op God, bij wien barmhartigheid is en overvloedige verlossing (Ps. 129.7). Wordt zijn hart gewond, wanneer dierbaren hem ontvallen — hij bedroeft zich niet, gelijk zij die geene hoop hebben, want hij gelooft in Dengene, die gezegd heeft: Ik ben de verrijzenis en het leven; die in Mij gelooft, al was hij gestorven, zal leven (Jo. XI, 25). Is zijne ziel vol droefheid, zoodat geen sterveling vermag te troosten — hij weet eene plaats waar hij nooit te vergeefs troost zoekt en sterkte: het Hart van Jesus, het gastmaal der Engelen; en door zijne tranen heen ziet hij den hemel, waar hem eene zaligheid wacht, zoo als nooit het oog eens menschen gezien, nooit oor gehoord noch hart bevat heeft. Daarheen, naar de eeuwige heuvelen, verhief ook Lambertus zijne oogen, van daar kwam voor hem hulp en sterkte in de wederwaardigheden.

In het jaar 669 was de H. Theodardus, de 19^e Bisschop van Maastricht, op verraderlijke wijze bij Spiers vermoord geworden. Volgens de kerkelijke wetten van dien tijd, vergaderden de metropolitaan van Keulen en de naburige bisschoppen in de Kathedrale Kerk van den H. Servatius, om de keuze van de geestelijkheid en het volk op een waardigen opvolger te vestigen. Die keuze was niet moeielijk; de H. Geest, wiens genade zoo heerlijk in Lambertus uitblonk, had hem duidelijk aangewezen; er was dan ook slechts ééne stem: van geestelijkheid en van volk, van armen en van rijken, van den koning en van geheel het hof, die eenpariglijk Lambertus tot bisschop verlangden. Doch neen! er is

ééne stem, welke zich verzet; het is die van Lambertus: „M. B. zegt hij, de eer welke Gij mij aanbiedt is groot, doch die eer is tevens een zware last; die eer ben ik niet waardig, en om dien last te dragen, ontbreken mij de deugden.” Doch nu barst geheel de menigte in kreten los. „Lambertus, zoo roepen geestelijkheid en volk om strijd, Lambertus, of gij wilt of niet, gij zult bisschop van Maastricht zijn, dat is de wil van God, dat is de wil des konings.” Terwijl de geheele menigte aldus blijft aandringen, vreest Lambertus eindelijk zich tegen Gods wil te verzetten, hij neemt den gevreesden last op zijne schouderen en bestijgt den zetel van Maastricht reeds door 19 heilige Bisschoppen opgeluisterd. Nu op den kandelaar in Gods Kerk geplaatst, schijnt Lambertus als een helder licht voor geheel het bisdom; de braven moedigde hij aan, de dwalenden vermaande hij met vaderlijke zachtheid en voortdurenden aandrang; de armen beschouwde hij als zijne kinderen, hij was alles voor allen; God verheerlijkte hem door mirakelen en de koning beminde hem boven alle Bisschoppen en Prinsen van zijn Rijk; in één woord, Lambertus werd voor de heiligsten Bisschop gehouden in die eeuw, welke om de menigte harer Heiligen de gouden eeuw der Kerk genaamd wordt. Doch er staat geschreven: „Omdat Gij aan God welgevallig waart, daarom moest de beproeving over u neerkomen.” (Tob. XII, 13). Dat woord werd ook vervuld in Lambertus. In het jaar 673 werd de koning Childeric II vermoord en maakten de vijanden van Gods Kerk zich meester van het bestier dezer landen. Een dwingeland vreest niets zoo zeer als het onafhankelijk woord van een heiligen Bisschop.

Lambertus moest den weg der ballingschap op. Doch wie, M. B., zal u de droefheid der Maastrichtenaren bij dat vertrek afschilderen? Geheel de stad is in rouw gedompeld. Gelijk drie eeuwen vroeger de geloovigen van Tongeren tot den H. Servatius, toen deze hunne stad ging verlaten, zoo roepen ook nu geestelijken en geloovigen tot Lambertus: „Waarom, heilige Vader, verlaat gij ons? gij waart de troost der ongelukkigen, de toeverlaat der bedroefden, de kroon van ons hoofd, het licht onzer oogen. Wij allen willen u volgen om met u te sterven; indien de kinderen van Belial u haten, wij, uwe kinderen, wij eeren en beminnen u.” Lambertus, in het binnenste zijner ziel getroffen, barst ook zelf in tranen uit: „Mijne kinderen, zegt hij, onderhoudt steeds het woord Gods, dat gij van mij gehoord hebt, en God zal u niet verlaten; denkt aan de voorbeelden der Heiligen en aan het loon, dat zij thans in den hemel voor hunne lijdzaamheid genieten: J. C. zij gezegend in eeuwigheid.”

Aan de grenzen van het bisdom Maastricht lag een klooster, Stavelo geheeten, door den vromen koning Sigebertus, op verzoek van den H. Remaclus, gebouwd te midden van bosschen en geheel van de wereld afgescheiden. Daarheen begaf zich Lambertus, van slechts twee dienaren vergezeld, om er zijne levensdagen in gebed en strenge boetvaardigheid te slijten. Was hij vroeger, in de wereld, een toonbeeld voor de jeugd, het sieraad der Bisschoppen, van nu af werd hij het voorbeeld der kloosterlingen, door zijn strengen levenswandel, zijn nachtwaken, zijne nederigheid, zijn heldhaftige gehoorzaamheid. De geschiedenis heeft ons daarvan

een onsterfelijk voorbeeld bewaard. De kloosterlingen hadden de gewoonte te middernacht op te staan, om gezamenlijk in de kerk de getijden te zingen. Lambertus, wiens vurige ziel voortdurend naar den levenden God dorstte, stond altijd vóór de anderen op, om in de stilte des heiligdoms zijn hart voor God uit te storten. Op zekeren nacht, in het strengste van den winter, wilde hij eveneens opstaan, en zocht zijne sandalen, doch, wegens de duisternis, viel een der sandalen uit zijne handen, en veroorzaakte daardoor eenig gedruisch. De Abt, niet wetend wie de stilte verbroken had, beval, van uit zijn rustbed, dat de schuldige bij het kruis, dat buiten de kerk in de open lucht stond, moest gaan bidden. Lambertus gehoorzaamt oogenblikkelijk; barrevoets en alleen met een ruw boetekleed bedekt, begeeft hij zich naar het kruis. Het was een zeer koude winternacht, een scherpe wind dreef de sneeuw voor zich uit, en weldra waren zijn hoofd en schouders geheel met sneeuw overdekt. Zoo staat de Bisschop voor het kruis als een levendige offerande; geen menschelijk oog ziet hem, doch de Engelen des hemels blikken met verwondering op dat schouwspel neder. De liefde van God, welke in zijn hart brandt, is sterker dan de koude, welke hem pijnigt. „Mijn God, zoo bidt hij met uitgestrekte armen, wanneer zal ik komen en mij in Uw aanschijn verheugen?” Intusschen waren ook de kloosterlingen opgestaan, hadden in de kerk het Officie geeindigd en spoedden nu naar het klooster om zich te warmen. Terwijl de Overste vraagt of alle kloosterlingen aanwezig zijn, komt er een van hen binnen en zegt: „Onze heer Lambertus staat al lang barrevoets voor het kruis te bid-

den." Vol schrik gebiedt de Abt aan de kloosterlingen, Lambertus af te halen. Zij vinden hem nog steeds in gebed verslonden. En welk is het gebed dat zijne vurige ziel tot God zendt? Hij bidt voor uwe voorouders, hij bidt voor zijne schapen, die in de klauwen van een wolf gevallen waren. „Heer! zoo roept hij, versmaad niet mijn vermorzeld en vernederd hart; toon Uwe barmhartigheid aan mijn dierbaar Sion, aan mijne kudde, laat de muren van Jerusalem wederom opgebouwd worden." Op het dringend smeeken der kloosterlingen, keert hij naar het klooster terug, en hier vallen allen voor hem op de knieën. „Vergeef mij, Vader, zegt de Abt, vergeef mij wat ik onwetend heb bedreven; wees goedertieren jegens uwe verknochte dienaren." En wat antwoordt Lambertus, M. B? O luistert naar die heerlijke woorden: „Ik heb u, zegt Lambertus, niets te vergeven. Leert de H. Schrift ons niet, dat wij door vele beproevingen moeten ingaan tot het rijk der hemelen? leert zij ons niet, dat het lijden van dezen tijd niet kan vergeleken worden met de toekomstige glorie, welke in den hemel ons deel zal wezen? Hoe meer wij hier lijden, des te grooter zal daar onze vreugde zijn. Neen! de koude is mij niet hard, de tijd niet lang gevallen, omdat ik dacht aan de eeuwige belooning."

Prent, B. P. die woorden van den H. Lambertus diep in uw hart. Te midden van zijne droefheid en van zijn lijden vindt Lambertus troost en sterkte en moed in de gedachte aan den hemel en zijn eeuwige belooningen. Met diezelfde gedachte had hij uwe voorouders getroost, toen hij van hen moest scheiden om den weg der ballingschap op te gaan. Wie gij ook zijn moogt,

gij zult evenals Lambertus uw kruis te dragen hebben, want allen, die vroom in Christus willen leven, zullen vervolging lijden. Denkt dan aan den hemel, denkt aan de eeuwigheid. Hebt gij te strijden tegen hevige bekoringen, denkt aan den hemel, waar de getrouwe strijders met onvergankelijke kronen beloond worden; wordt gij bezocht door wederwaardigheden of rampspoeden, denkt aan den hemel, waar God eeuwige goederen voor u heeft weggelegd; wordt uw hart overstelpt met droefheden, denkt aan den hemel, waar God zelf de tranen Zijner uitverkorenen zal afwisschen; wordt gij gekweld door ziekten, denkt aan den hemel, waar geen droefheid, geen kommer noch smart meer wezen zal. En van welken aard uw kruis ook wezen moge, de God die tot zijne leerlingen gezegd heeft: „Gij zult bedroefd zijn, terwijl de wereld zich zal verheugen,” heeft er ook bij gevoegd: „maar uwe droefheid zal in eeuwige vreugde veranderd worden, en die vreugde zal u niemand ontnemen.” (Jo. XVI, 20 en 22).

Doch de ware Christen heeft niet alleen te lijden in deze wereld, hij heeft niet alleen geduld nodig, hij heeft ook plichten met de daad te vervullen, hij heeft ook moed nodig, en ook daarvan geeft de H. Lambertus ons een heerlijk voorbeeld.

III. Zeven jaren had Lambertus in het klooster van Stavelo doorgebracht, toen Pepijn van Herstal het bestuur van Austrasië in handen kreeg, en op het dringend smeeken van geheel het bisdom den indringer Faramundus verdreef en Lambertus op den bisschoppelijken zetel herstelde. Het is onmogelijk, zeggen de oude

schrijvers, de vreugde te beschrijven, waarmede volk en geestelijkheid, priesters en kloosterlingen, armen en rijken, weduwen en weezen hem ontvingen. Van Stavelo tot Maastricht was zijn tocht een aanhoudende zegepraal. Maar toen hij Maastricht naderde, kende de vreugde geene grenzen meer; geheel de stad trok hem te gemoet. Het was, zegt de oude schrijver Nicolaas, alsof de huizen en de muren van Maastricht wilden opstaan om Lambertus te huldigen. „Gezegend hij, zoo zingen geestelijkheid en volk hem toe, die komt in den naam des Heeren! Gezegend de Heer God van Israël, die zijn volk bezocht en bevrijd heeft! O! hoe weet God reeds in dit leven de beproevingen zijner uitverkorenen te vergelden. Te midden van die vreugdezangen knielt Lambertus voor het altaar neder en draagt zich opnieuw aan God op voor het heil zijner schapen. Zijne eerste zorg is, de verwoesting, door den indringer Faromond aangericht, te herstellen en de aan zijne kudde geslagen wonden te genezen; hij gaat de steden en vlekken van zijn bisdom, altijd weldoende, rond, en wint, bijgestaan door den H. Willibrordus, geheele streken voor J. C. Doch te midden van zijn herderlijke zorgen ontwaart Lambertus, dat de vorst Pepijn, de heiligheid des huwelijks met voeten tredend, eene tweede vrouw, de schoone Alpaïs, tot zich genomen heeft. Wat zal nu Lambertus doen? Zal hij den vorst berispen? hem wijzen op de ergernis, welke hij aan geheel het volk geeft? Of zal hij zwijgen, ten einde zich Pepijn niet tot vijand te maken? Diezelfde Pepijn toch is de weldoener van Lambertus, hij heeft hem uit de ballingschap teruggeroepen, kan hem opnieuw in ballingschap

zenden; diezelfde Pepijn, in weerwil van zijn ergerlijk leven, is de beschermer der Kerk, de begunstiger der missionarissen. Doch Lambertus herinnert zich het woord van den H. Paulus: *Credimus, propter quod et loquimur* (2 Cor. IV. 13); ik geloof en daarom spreek ik, zonder iets, zelfs den dood, te vreezen; want ik weet, dat God, die Jezus van den dood heeft opgewekt, ook mij zal opwekken met Jezus. Al wachten mij ook boeien en wederwaardigheden, *nihil horum vereor* (Act. 20), ik vrees niets daarvan, ik acht mijn leven niet kostbaarder dan mijne ziel, mits ik mijne loopbaan volbreng. Hij herinnert zich het voorbeeld van zijn roemrijken voorganger, den H. Amandus, toen deze koning Dagobert om zijn wellustig leven berispte; en evenals Joannes de Dooper tot Herodes, zegt hij tot Pepijn: *non licet*, die omgang, dat overspel is u niet geoorloofd, en ook als bij Joannes wordt zijn moed beloond met de kroon der Martelaren; want het woord van den H. Bisschop dringt niet alleen door in het hart van Pepijn, en zal dezen later vruchten van boetvaardigheid doen voortbrengen, het weerklinkt ook in het hart van Alpaïs, en wekt daar een haat op, welke niet zal rusten dan door den marteldood van Lambertus.

Onze heilige Bisschop placht zich somwijlen ter plaatse, waar thans in deze stad het St. Lambertusplein ligt, af te zonderen, ten einde in de eenzaamheid de stem van God des te beter te vernemen. Dat weet Dodo, de broeder van Alpaïs. In den nacht van den 16 September trekt hij vergezeld van eene woeste horde soldaten hierheen. Weldra is de nederige woning van den Bisschop omsingeld; Lambertus' neven, Petrus en Andoletus, en

zijne dienaren willen hun Bisschop verdedigen, doch Lambertus, blijde zijn bloed voor Christus te kunnen geven, houdt hen terug, en wekt hen op tot het martelaarschap; hij zelf werpt zich, de armen kruiselings uitgestrekt, ter aarde neder, draagt zich God ten offer op, en terwijl een pijl zijn hart doorboort, stijgt zijne ziel ten hemel op in de eeuwige vreugde. Daar troont hij nu bij het roemrijk koor der Apostelen, bij de blanke legerscharen der Martelaren, bij de engelreine Maagden, die het Lam Gods volgen overal waar het heen gaat.

Laetare et lauda Deum, Legia. O Luik, verheug u en dank God. Gelijk het christelijk Rome geboren is uit het bloed der HH. Petrus en Paulus, zoo zijt gij geboren uit het bloed van Lambertus.

Christenen, kinderen van Lambertus, hebt gij evenals hij moed in het vervullen uwer plichten? Het is niet genoeg de kruisen, ons door God opgelegd, geduldig te dragen; er moet gestreden worden, het leven van den Christen is een voortdurende strijd: *militia est vita hominis super terram*, en er staat geschreven: *nemo coronabitur nisi qui legitime certaverit*, niemand zal gekroond worden of hij moet wettig gestreden hebben. Evenals Lambertus, moet gij aan het einde uwer aardsche loopbaan kunnen zeggen: *bonum certamen certavi*, ik heb den goeden strijd gestreden, nu wacht mij de kroon der gerechtigheid. Gij moet strijden tegen den satan en de verkeerde grondbeginselen welke hij, vooral door eene goddelooze pers, uitstrooit; gij moet strijden tegen de wereld met hare gevaarlijke vermaken, strijden tegen de wereld met haar menschelijk opzicht. Gij moet dus de menschen niet vreezen die alleen uw lichaam, doch

niet uwe ziel kunnen dooden. Gij moet alleen Dengene vreezen, die lichaam en ziel in de hel kan storten. Gij moet strijden tegen uwe aangeboren driften, driften van hoogmoed, van hebzucht, van booze begeerlijkheid. En om dien strijd met de zekerheid der overwinning te strijden, moet gij u wapenen met het schild des geloofs, met het wapen des gebeds en der H.H. Sacramenten. Die strijd kan hard, kan langdurig zijn; maar God, die getrouw is in zijne beloften, zal u niet verlaten, en aan het einde van dien strijd, na weinige jaren, wacht u de eeuwige zegepraal. Wel zijt gij niet allen, M. B. geroepen om, als Lambertus, uw bloed te vergieten; maar allen zijt gij geroepen om God te dienen in heiligheid en gerechtigheid al de dagen uws levens; allen zijt gij geroepen om het kruis, dat Gods Voorzienigheid u oplegt, met geduld te dragen; allen zijt gij geroepen om den strijd des Heeren met moed te strijden. *Esto fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam vitae.* Weest daarin getrouw tot den dood, zegt God, en Ik zal u de kroon des levens geven.

En nu, B. P., knielen wij neder bij de zalige overblijfselen van onzen heiligen Bisschop en Beschermmer.

H. Lambertus, zie thans met een barmhartig oog op uwe kinderen neder, *Leva in circuitu oculos tuos et vide.* Wij allen zijn hier, in eerbied voor uw heilig aandenken en in liefde tot U, vereenigd: *omnes isti congregati sunt, venerunt tibi.* Talloozen, met dezelfde gevoelens beziel, zullen ons volgen, *filiis tui de longe venient et filiae tuae de latere surgent* (Isai. 60). Op U hebben onze vaderen betrouwd, en Gij hebt hen bevrijd; tot U hebben zij geroepen en zij zijn gered geworden;

op U hebben zij gehoopt, en zij zijn niet beschaamd geworden. Ook wij, dierbare Heilige, betrouwen op uwe liefderijke voorspraak, en stellen ons onder uwe vaderlijke hoede. Wel is thans uwe ziel in de woning der zaligen, maar hier rusten uwe dierbare overblijfselen, onderpanden uwer liefde en bescherming. O weest dan gegroet, heilige beenderen, die hier den dag uwer eeuwige verheerlijking afwacht: U groeten wij, kostbare voeten, die ons den vrede des Heeren, welken de wereld niet geven kan, hebt aangebracht; U groeten wij, gezegende handen, die zooveel zieken genezen en de tranen onzer vadersen hebt afgedroogd; U groeten wij, maagdelijk voorhoofd, dat nooit voor het Evangelie gebloed hebt; U groeten wij, medelijdende oogen, die steeds met min-achting op de goederen dezer wereld neergezien en zoovele tranen om de zonden des volks geweend hebt; U groeten wij, zegenrijke mond, die met onvermoeiden ijver het woord des levens hebt verkondigd; U groeten wij, liefdevol hart, dat steeds voor de uwen zoo bezorgd waart. O voorzeker, H. Vader, ook thans nog, uit het verblijf der gelukzaligheid, ziet Gij met liefde neer op dezen grond, dien Gij door uw zweet bevochtigd en door uw bloed hebt geheiligd; nog rust uw oog met teederheid op de kinderen van hen, die Gij voor J. C. hebt gewonnen, en die eens uwe vreugde en uwe kroon waren. Welaan dan, H. Lambertus, sta op en wek uwe zalige Broeders, de HH. Bisschoppen van Maastricht op, opdat zij allen met u tot den troon Gods naderen. Zegen uwe stad Luik met al hare inwoners, zegen haren hoogver-eerden Bisschop en zijne geestelijkheid, zegen dit bisdom en allen die zich aan uwe bescherming hebben toever-

trouwd, zegen ook onzen hoogvereerden Bisschop van Roermond en zijn bisdom; zegen de ouders, opdat zij hunne kinderen, met waakzaamheid en onvermoeiden ijver, in de vreeze des Heeren opvoeden; zegen de kinderen, de jongelingen en de maagden, opdat zij in onschuld vlekkeloos de wegen des Heeren bewandelen; troost de bedroefden, sta de armen en verlatenen bij, die steeds de zorg van uw hart waren; breng de verdwaalden terug tot den schaapstal van J. C., tot de Katholieke Kerk, hunne Moeder. Bescherm de Kerk en haar zichtbaar Opperhoofd; doe de zondaren van hunne booze paden terugkeeren en help ons allen den goeden strijd volstrijden. O dierbare H. Lambertus! gedenk de vreugde, waarmede onze voorvaderen U in hun midden ontvingen, de tranen waarmede zij uw ballingschap beweend, de liefde, waarmede zij uwe overblijfselen bewaard hebben. Wij, de erfgenamen van hun geloof en van hun vertrouwen op U, wij zijn ook de erfgenamen van die eerbiedige liefde, welke zij U steeds toedroegen. Wij zijn uw volk en de schapen uwer kudde. O, zoo weid dan, goede Herder, de kudde, die zich aan U toevertrouwt, in den dienst en de liefde des Heeren, opdat wij, onder uwe hoede, eens geraken tot de zalige weiden van het Hemelsch Jerusalem. Amen.

